

فجر

هفته‌نامه تجسم هنر

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

پانزدهمین جشنواره
هنرهای
تجسم
فجر

♦ ناشر: مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر

♦ زیر نظر: سید عباس میرهاشمی

♦ سردبیر: علیرضا کیوانی نژاد

♦ تحریریه: سارا صادقی، مریم حضرتی، رعنا حسینی، مریم

پرورش، محمد سلطانی، رضا تقوی و حسین مرادی

♦ صفحه‌آرا و طراح گرافیک: بهار خرسند

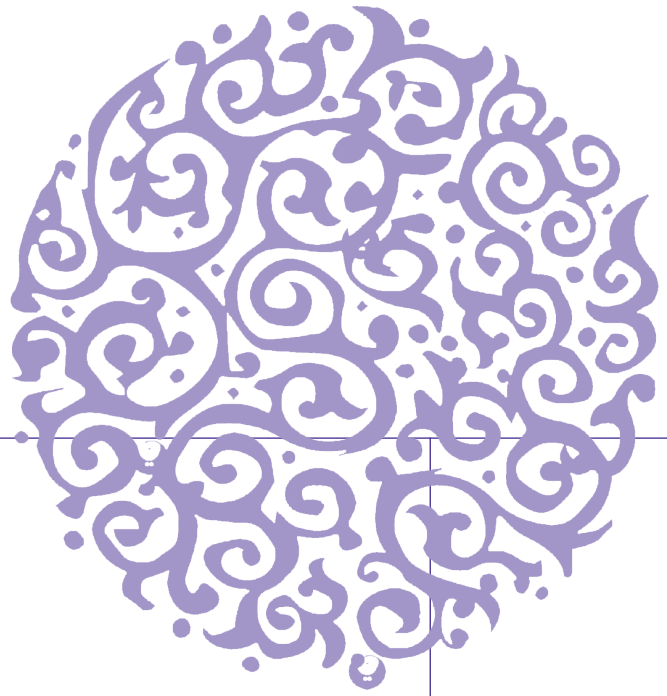
♦ عکاسان: ضیا کاتابیری، سمیه ارزانی

♦ لیتوگرافی، چاپ و صحافی: آندیا گرافیک

بهمن ۱۴۰۱

fajrtajasomi.ir

فهرست

- ۳.....♦ **سرمقاله: اوست تصویرگر**
- ۴.....♦ **خراسان جنوبی: پویایی و رشد هنر در جامعه**
- ۵.....♦ **کرمانشاه: ایران فقط تهران نیست**
- ۶.....♦ **آذربایجان غربی: محصول خردورزی انسان**
- ۷.....♦ **مازندران: بهرهمندی از برترین استادان خوشنویس**
- ۹.....♦ **ایلام: بالا بردن تراز هنری**
- ۱۰.....♦ **کرمان: دمیدن هوایی تازه در کالبد هنرهای تجسمی**
- ۱۱.....♦ **چهارمحال و بختیاری: بروز و ظهور توانمندی‌ها**
- ۱۲.....♦ **زنجان: محک زدن سطح هنر**
- ۱۳.....♦ **بوشهر: پویایی استان‌ها**
- ۱۴.....♦ **روایت تصویر**
- ۱۶.....♦ **خراسان رضوی: تشویق و استقبال دو سویه باشد**
- ۱۷.....♦ **اردبیل: موقعیت‌شناسی دقیق و هوشمندانه**
- ۱۸.....♦ **همدان: آینه تمام‌نمای اندیشه**
- ۱۹.....♦ **البرز: رخنه تجسم هنری در کالبد خط**
- ۲۰.....♦ **سیستان و بلوچستان: فرصت مغتنم دیده‌شدن**
- ۲۱.....♦ **لرستان: هنر سرچشمه زیبایی است**
- ۲۲.....♦ **خوزستان: تمرکززدایی از جشنواره‌های کشوری**
- ۲۳.....♦ **خراسان شمالی: جریان‌های خالق و پویا**
- ۲۵.....♦ **گلستان: ارتقای کیفیت سطح تولید**
- ۲۶.....♦ **اصفهان: خالقیت در هنر**
- ۲۷.....♦ **قزوین: رویکرد جوانگرایی**
- ۲۸.....♦ **مرکزی: چراغی پرفروغتر**

سرمقاله

اوست تصویرگر

♦ محمدجواد زارع مهذبیه ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان فارس

رساندن تخیل را هنر نامیدند و خالق آن را هنرمند، هنر همه چیز را ممکن می‌کرد چون حلقه واسط بین خیال بود و هستی. کافی بود اندیشه‌ای باشد برگرفته از فضای عینی یا فضای ذهنی، مسیر خلق شدن هموار بود چون هنر ظاهر شده بود و باید به تجسم می‌رسید. در این میان ماده نقش مهمی داشت چون تعیین‌کننده چگونگی تجسم هنر بود. از کنار هم قرار گرفتن مواد تجسمی به وجود می‌آمد که پیش از آن برای هنرمند قابل توصیف نبود و اکنون با تجسم هنر برای دیگران قابل درک و ترجمه است.

هنر و هنرمند از دیرباز تاکنون ستایش شده‌اند چون هنرمند اندیشه غیر قابل رویت را به تصویری قابل فهم تبدیل می‌کند. هنر جاودانه است و نشانه‌های این جاودانگی ماندگاری آثار هنری و شأن خالق اثر است. به قول سعدی شیرین سخن «غیر از هنر که تاج سر آفرینش است / بنیاد هیچ منزلتی جاودانه نیست». در هر حکومت یا نظام اجتماعی از گذشته تا امروز یکی از مهم‌ترین شاخص توجه به هنر و هنرمند بوده است، چراکه هنر چشمه زاینده است و دولت پاینده و هنر در نفس خود دولت است. امید که بخش تجسم هنر در سال‌های آینده نویدبخش تجلی هویت هنر ایران زمین باشد ♦

از آغاز تا امروز تخیل و تجسم همواره با حیات و زیست انسان عجین بوده است. این پیوستگی انسان و خیال گاهی محیط زیست زمینی بشر را تغییر داده چراکه حاصل تخیل او به تجسم رسیده است. گاهی تولید حاصل از تجسم او برای سهولت در حل مسائل روزمره‌اش بوده و زمانی برای غلبه بر طبیعت، در نقاطی از کره خاکی نیز برای تزئین مراسم و آیین‌های مختلف قومی قبیله‌ای صرف شده است و گاهی نیز تخیل او فرصت ظهور نیافته و در اندازه اندیشه‌ای تجسم نیافته باقی مانده است.

اما به مرور زمان و به موازات پیشرفته شدن فعالیت‌های بشر و با شکل‌گیری تمدن‌های مختلف، به جلوه‌های ظهور تخیل انسان بیشتر توجه شد و همین توجه در فضای زیست بشر در ابعاد گسترده‌تری تجسم یافت. تجسم یافتن اندیشه انسان اندیشمند در میان عامه جامعه جایگاه ویژه‌ای یافت و انسان اندیشمند را در مرتبه‌ای بالاتر از انسان عادی قرار داد. این منزلت از جانب عوام هم پذیرفته بود، چون حاصل تخیل انسان اندیشمند به تجسم رسیدن چیزهایی بود که پیش از آن سابقه نداشت. لذت هست شدن تخیل فرد اندیشمند و خلق‌کننده را دارای جایگاهی ویژه کرد. این جایگاه چنان ویژه بود که به تجسم

پویایی و رشد هنر در جامعه

♦ امیر اکبرپور ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان خراسان جنوبی

چهل و چهار سال اقتدار و افتخار خود نمادی از هنر و فرهنگ ناب و تبلور هنر انقلاب اسلامی است. در ایام الله دهه مبارک فجر و در پانزدهمین ایستگاه جشنواره هنرهای تجسمی فجر کشور سعادت رفیق راه گشت تا خدمتگزار کوچکی در این مسیر باطراوت و پویا باشیم. هنرهای تجسمی فجر که خود آینه تمام‌نمایی از تلفیق ذوق هنری و معناست، وقتی با حضور متعهدانه هنرمندان این مرز و بوم همراه می‌شود، می‌توان آن را مدرسه تمام‌عیار هنر انقلاب دانست. در آستانه ورود به گام دوم انقلاب اسلامی ایران، شاید عرصه هنر بیشترین تاثیر و اثربخشی را بر تحقق اهداف والای این جوشش هنری داشته باشد و با پویایی روزافزون خود مسیر پیشرفت و تکامل این هنر ناب را روان‌تر کند. امید است با برگزاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، بار دیگر شاهد بروز و ظهور استعدادهای تعالی بخش هنری و شادابی جامعه هنری باشیم. این جشنواره فرصت مغتنمی در جهت تحقق اهداف انقلاب اسلامی برای پویایی و رشد هنر در جامعه به شمار می‌آید و از اینکه عضو کوچکی در این مسیر هستیم خداوند منان را شاکر و سپاسگزاریم. این رویداد فرصت مناسبی برای معرفی هنرمندان ایرانی و بروز آن در عرصه تجسم هنر است که به واسطه حضور جوانان و پیشکسوتان دوش به دوش یکدیگر می‌تواند درخشش دوچندانی داشته باشد. بر خود لازم می‌دانم از تمامی هنرمندان و دست‌اندرکاران جشنواره پانزدهم هنرهای تجسمی فجر تشکر کرده و از پیشگاه حق تعالی توفیق روزافزون این عزیزان را که بحق سرمایه‌های واقعی ایران زمین هستند، خواستارم. همه ایران برای تعالی هنر ایرانی ♦

تکمله

باید پیش از انتشار مطالب این شماره این چند خط را منتشر می‌کردیم تا خدای ناکرده سوء برداشت یا سوء تفاهم نشود. اما نشد. حالا این جا و در این فضای کوچک می‌نویسیم و توضیح می‌دهیم که به دلیل کم بودن فضای تحریر مطالب در این شماره نتوانسته‌ایم از تمام مدیران هنری استان‌ها یادداشتی دریافت کنیم. به همین دلیل از همکاران خبرنگار خواهش کردیم به صورت «تصادفی» با برخی عزیزان تماس بگیرند و نظرشان را درباره بخش «تجسم هنر» در قالبی یادداشت‌گونه جویا شوند. بنابراین امیدواریم این نقیصه را بر ما ببخشید و مطالب این شماره را مانند شماره‌های قبلی، بخوانید و ما را راهنمایی کنید. ♦

بَرداشت

ایران فقط تهران نیست

♦ مرتضی باقری ♦

مدیر هنری بخش تجسم هنر استان کرمانشاه

نیازهای هنرمندان معاصر در این رویداد را نیز فراهم کرده است: نیاز به دیده شدن و ایجاد فضایی بهتر برای فعالیت. به نظرم بخش تجسم هنر در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر گامی بزرگ در پیشبرد سیاست عدالت فرهنگی است و موجب ارتقای سطح کیفی این جشنواره به خصوص در استان‌ها شد. اضافه شدن این بخش، موفقیت‌آمیز و فراتر از انتظارات بوده، چون علاوه بر هنرمندان، بازدیدکنندگان زیادی را به سمت خود کشیده است.

معتقدم تولد بخش تجسم هنر، نیازی ذاتی در دل این جشنواره و تحولات هنر معاصر است و به نوعی تجلی آثار هنرمندان حوزه تجسمی به شمار می‌رود که باعث رویش نسل جدیدی از هنرمندان شده است. در هر صورت بخش تجسم هنر در استان‌ها به دنبال ساختاری جدید در حوزه هنرهای تجسمی است. جشنواره هنرهای تجسمی فجر متعلق به مردم و هنرمندان سراسر کشور است و با شعار «ایران فقط تهران نیست» جایگاه خود را تثبیت کرده و با حضور حداکثری مخاطبان مواجه شده است. این رویداد هنری در استان کرمانشاه با استقبال چشمگیری مواجه شد و حضور استادان برتر در نمایشگاه تجسم هنر در نوع خود بی‌سابقه بود. امید است شاهد برگزاری برنامه‌های بیشتر و باکیفیت‌تر به منظور حمایت از هنرمندان هنرهای تجسمی کشور باشیم ♦

افزودن بخش «تجسم هنر» به پانزدهمین دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر، حمایت از هنر و ارزش‌های برخاسته از این مرز و بوم محسوب می‌شود. این مهم جز با ترویج ارزش‌ها در قالب هنر ممکن نیست. لذا افزودن این بخش با بهره‌مندی از توانمندی‌های تمام هنرمندان حوزه تجسمی در استان‌ها و شهرستان‌ها، رخداد بی‌نظیری را رقم زد و بدون شک این فرآیند برای استمرار و بالندگی این جشنواره و همچنین فرهنگ و هنر این کشور ضروری است. ظهور و بروز استعدادهای هنری پنهان به خصوص جوانان در جشنواره هنرهای تجسمی فجر حاکی از تاثیر بخش تجسم هنر در این جشنواره است. تجسم هنر فرصتی است برای دیده شدن در جشنواره‌ای که در پانزدهمین سال برگزاری آن هستیم و رویدادی بس بزرگ است. این اتفاق موجب جریان‌سازی فراگیر و مضاعف هنر در مقیاس ملی و در جشنواره‌ای همچون هنرهای تجسمی فجر می‌شود. از سوی دیگر برگزاری این بخش، فرصتی برای علاقه‌مندان هنر است که بتوانند فضای جدیدی را تجربه کنند.

از طرف دیگر رویکرد هنر خلاق، وحدت بخش و امیدآفرین در قالب هنر متعالی برای مردم در جشنواره فجر نمودی باشکوه داشت. تجسم هنر علاوه بر پاسخ به جامعه هنری فرصتی مناسب و مغتنم برای

محصول خردورزی انسان

♦ حمید بهجت ♦

مدیر هنری بخش تجسم هنر استان آذربایجان غربی

از حدود و ثغور و احتوا برخوردار است، خلق هنری تحقق یافته است و دیگر نیازی به آوردن آن گشتالت در جهان محسوسات و موردی ملموس نیست. البته نباید این نکته را نیز نادیده گرفت که هر آنچه تحت عنوان هنر به معنای Art امروزی است در عین این که از شهود بهره می‌گیرد، محصولی است از خردورزی انسان و از این رو اثر هنری محصولی است از شهود بی‌میانجی و خردورزی فکری شده. این دیالکتیک درونی در ذات اثر هنری مستتر است. تجسم هنری بیان نیست، مکاشفه است که می‌تواند فراتر از بیانگری پیش رود و موقعیتی تجربیدی متفاوت از تقلیدها و توصیف‌های صرف رخدادها باشد. از سوی دیگر تجسم همچون خیال، فصل مشترکی است میان مؤلف و مخاطب و دریافت جدا از خیال و تجسم نیست. حکمای عرفانی بر این باورند که این خیال است که باب شناخت از حقیقت را مهیا می‌سازد و متفکران غربی نیز بر این باور به‌طور مستقیم یا ضمنی اذعان دارند. صرف روی آوردن به‌صورت و فارغ شدن از معنا یا محتوا حتی در فرمالیستی‌ترین اثر صرف امری است تقریباً محال؛ چون فرآیند تجسم هنری طی روندی صورت می‌گیرد و تجسم هنری با شدن سروکار دارد نه با بودن.

تجسم به‌صورت تحت‌اللفظی به معنای جسمیت بخشیدن است؛ یعنی ایده‌ای ذهنی را که می‌تواند برخاسته از تخیل پدیدار یا پدیده‌ای در جهان عینی باشد، نخست در ذهن تصور می‌کنیم و به آن جسمیت ذهنی می‌بخشیم و در نهایت آن ایده متجسم شده ذهنی را در جهان مادی صورت‌بخشی یا پیکره‌بندی می‌کنیم؛ به‌گونه‌ای که این صورت مادی محسوس و ملموس باشد. تجسم هنری همواره می‌تواند در بازی بین قوای فاهمه و خیال آن‌گونه که کانت در تعریف هنر ارائه می‌دهد متحقق شود یا به‌گونه‌ای شهودی و بی‌میانجی، مکاشفه‌شده و در پیکره‌بندی یا «گشتالت» آنچه مد نظر هگل هست تحقق یابد.

آنچه در تجسم مطمح نظر است، امکان آن بدون خیال میسر نیست. خیال، بزرگ‌ترین و مهم‌ترین کارکرد خود را در دنیای هنر ایفا می‌کند و این خیال است که می‌تواند آنچه را که در جهان‌های ذهنی هنرمند به‌صورت سیال و حاضر آماده است، صورت‌بخشی و امکان تجسم ذهنی را مهیا کند. چنان‌که متفکرانی چون بندتو کروچه و کالینگود بر این دیدگاه استوار هستند که به‌محض تحقق تجسم ایده‌ای پیکره‌بندی شده در ذهن که دارای کلیت بوده و

بهره‌مندی از برترین استادان خوشنویس

♦ کامران سیلاخوری ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان مازندران

برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر در کشور به‌خصوص چهاردهمین و پانزدهمین دوره آن فرصتی را همه هنرمندان کشور فراهم کرده است تا بتوانند آثار خود را در معرض نمایش عموم قرار دهند و فضای فرحبخش و معنوی برای جامعه ایجاد کنند.

نگین ایران‌زمین، مازندران سرسبز و لاله‌خیز، سرزمین مردان و زنان علوی با سابقه کهن فرهنگی آینی و هنری در این جشنواره با فرزندان هنرمند خود در بخش تجسم هنر با ۶۳ اثر در نمایشگاه شرکت کرد که بخشی از توانمندی‌های هنرمندان جوان و جویای نام و همچنین پیشکسوتان صاحب‌قلم و موی سپید کرده در آسیاب هنر است. امید می‌رود در سال‌های پیش رو بتوانیم با همت بیشتر مسئولان امر و نگاه عالمانه‌تر به این رویداد ارزشمند و تاثیرگذار، شاهد شرکت گسترده‌تر هنرمندان و نمایشگاهی با آثار فاخر و با عظمت‌تر در استان مازندران و سراسر کشور باشیم.

نظر به رشته‌های اعلام شده از سوی دبیرخانه جشنواره، سعی شد از همه ظرفیت‌های موجود این بخش هنر در استان، با عنایت به وضعیت اجتماعی، بهره‌مند شویم تا روحیه همکاری و شور و نشاط را در بین همه، به‌خصوص جوانان علاقه‌مند ایجاد کنیم.

در بخش نقاشی آثار دو هنرمند جوان و یک هنرمند با تجربه فرهنگی بازنشسته و استاد دانشگاه همراه ۱۴ اثر در قالب سبک‌های مدرن و کلاسیک به نمایشگاه راه یافت که مورد توجه بازدیدکنندگان

تجسم هنری روندی پیچیده است که در آن خیال، ناخودآگاه ذهنی، خودآگاه ذهنی، عاطفه و خاطره به همراه جهان‌بینی و بستر یا زمینه ارجاعی و غیره نقش‌آفرینی می‌کنند. حتی اگر در لحظه‌ای شهودی نیز این تجسم محقق شود، در ورای آن هریک از این شخصیت‌ها که شخصیت کلی یا سیرت هنرمند را می‌سازند، ایفای نقش می‌کنند. تجسم چون با خیال و خردورزی قرین است، اثر هنری را رمزآلود و مبهم می‌کند. یعنی هنر امری است مهم‌تر، کاری می‌کند کلی‌تر و زبانی دارد مبهم. این ابهام در ذات اثر هنری، برگرفته از همین تجسم است که برای شناخت معناهای پراکنده در اثر نیازمندی به واکاوی و تحلیل و تأویل را ناگزیر می‌کند. آنچه در صورت محسوس تجسم هنری است، حقیقتی مستتر و مکنون است. اما کشف این حقیقت به دریافت‌های پراکنده حقایق منجر می‌شود. تجسم هنری صدق و کذب مناسبتی ندارد. چون گونه‌ای زبان خاص خود را داراست که تجسم هنری ابداع‌کننده این زبان است. چون زبان ارتباط است، پس تجسم هنری نیز گونه‌ای ویژه از زبان است و عنصر ارتباط را ناگزیر با خود همراه دارد. پس تجسم هنری التفات است به غیر و تجسم بدون التفات به غیر، نه تجسم است و نه تجسم هنری ♦

خود بهشت عکاسان طبیعت گراست. اقلیم‌های متفاوت مازندران از دشت و صحرا، کوه و جنگل و دریا و رودخانه‌های زیبا و مردم خونگرم و مهمان‌نواز و انبیه و صنایع دستی، همه و همه علاوه بر جذب گردشگر، عکاسی را گویی برای همگان الزام‌آور کرده است. در این نیز دو هنرمند، یکی پیشکسوت عکاسی با بیش از ۳۰ سال سابقه و تجربه، فرهنگی بازنشسته و مدرس دانشگاه و دیگری جوان و پرتلاش، فارغ‌التحصیل رشته گرافیک و مدرس عکاسی و با بیش از ده‌ها جوایز کشوری و جهانی، آثار خود را در قالب ۹ اثر به نمایش گذاشتند. موضوعات به نمایش درآمده در بخش عکاسی طبیعت مازندران و پرتله اقوام با نگاه ژورنالیستی بود. اما در بخش طنز و کاریکاتور، نمایشگاه به آثار هنرمندی اختصاص یافت که گرافیک و کاریکاتور است، آن هم در قالب شش اثر. نامبرده برنده چندین جایزه استانی و کشوری است و صاحب چندین کتاب چاپی در این زمینه. شیوه اجرا و سبک کاری این هنرمند روان و ساده با مضامین اجتماعی است.

در خاتمه به‌عنوان یکی از اعضای بزرگ هنری کشور و استان متمنی است به‌قول شاعر گرانقدر «چشم‌ها را باید شست» تا نگاه زیباتری به هنر به ویژه هنرهای تجسمی در استان‌ها معطوف شود چون خیل بی‌شماری از این جامعه با نگاه مردم علاقه‌مند به این هنر و حمایت‌های معنوی و مادی می‌توانند به فعالیت‌های ارزشمند خود ادامه دهند. ایجاد بسترهای لازم جهت بروز استعدادها و کشف و شناسایی و بهره‌گیری از آنان شاید بتوان گفت یکی از بهترین راه‌های نجات جامعه از ورطه فساد و تباهی است. با آرزوی موفقیت هر چه بیشتر برای دست‌اندرکاران این جشنواره باارزش و فاخر، امیدوارم این نگرش تا سال‌های سال ادامه داشته باشد. ♦

قرار گرفت. نگاه به فرهنگ بومی و مشکلات اجتماعی و طبیعت موضوعاتی بود که هنرمندان این بخش با آثار خود به آنها اشاره کردند.

در بخش تصویرسازی که سابقه‌ای بس کهن و عمیق و درآمیخته با جان و روح مردم هنرمند ایران زمین داشته و دارد و بخشی از تاریخ تمدن این کشور با عظمت را به جهانیان شناسانده است، ۱۸ اثر تامل برانگیز از سه هنرمند بانو و تحصیل‌کرده و استاد دانشگاه در قالب تصویرسازی قصص عامیانه و فرهنگ و پوشش فولکلوریک و نگاهی نوبه تصویرگری در بخش ایده و تکنیک به نمایش درآمد که تحسین بازدیدکنندگان را برانگیخت.

همچنین در بخش گرافیک که سابقه کمتری از دیگر هنرها در کشور دارد اما بنا به رشد فرهنگ اجتماعی در بعد از انقلاب و نیاز جامعه به این هنر کاربردی، علاقه‌مندان بسیار زیادی به این رشته و شاخه‌های متنوع آن روی آوردند، شاهد آثار هنرمند با تجربه و استاد دانشگاه در زمینه تایپوگرافی بودیم که با بهره‌گیری از تجربه طولانی‌اش در هنر خوشنویسی شش اثر ارزشمند خود با مضامین مذهبی را در معرض رویت همگان قرار داد.

هنر خوشنویسی بعد از انقلاب در مازندران به همت چند استاد پیشکسوت و دوستدار این هنر در قالب انجمن‌های کوچک خوشنویسی رواج پیدا کرد و در زمانی کوتاه بسیاری از علاقه‌مندان به این هنر به آن پیوستند و در حال حاضر شاید به جرئت بتوان گفت مازندران یکی از استان‌هایی است که از برترین استادان خوشنویس کشور بهره‌مند است. در این بخش نمایشگاه از دو هنرمند با تجربه و فرهنگی و مدرس دانشگاه، ۱۰ اثر زیبا با مضامین مذهبی و عارفانه در زمینه خط نستعلیق به نمایشگاه راه یافت. هنر عکاسی با قابلیت‌های زیادی که دارد همیشه می‌تواند در جلب مخاطب تاثیرگذار باشد. مازندران با طبیعت زیبا و بی‌نظیر

بالا بردن تراز هنری

♦ فرهاد جعفری ♦

مدیر هنری بخش تجسم هنر استان ایلام

فرهنگی و هنری در انسان‌های سراسر کشور باز شود و با حمایت از این بخش استانی به ویژه هنرمندان مناطق دورافتاده مورد توجه بیشتر قرار گیرند و از تمرکزگرایی جلوگیری شود. تجسم هنر در پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی بخشی است مبتنی بر عدالت، امیدآفرینی و خلاقیت برای هنرمندان شهرستانی که باعث می‌شود بستری مناسب برای حضور آنان در جشنواره‌های سال‌های آتی فراهم و پیوند و ارتباطی مناسب بین هنرمندان و مردم فراهم شود. این عوامل باعث رغبت سایر هنرمندان برای شرکت بیشتر در این بخش می‌شود و در واقع حمایت از این بخش می‌تواند برای بالا بردن تراز هنری جشنواره فجر و سایر جشنواره‌های تجسمی کشور موثر و مفید باشد.

معتقدم تجسم هنر عنوانی است شایسته و نمایش آثار نیز در یک فضای کاملاً صمیمانه برگزار می‌شود؛ به گونه‌ای که در آن، بین هنرمندان و مخاطبان با نمایش آثارشان در جشنواره ارتباط برقرار می‌شود. از این رو افزودن هر بخشی که استحکام روابط و همین‌طور آشنا شدن با هنرمندان و دیدن آثارشان را به دنبال داشته باشد، سبب خوشحالی است.

توسعه سیاست‌هایی حول محور هنر در تحقق محرومیت‌زدایی در مناطق کمتر توسعه‌یافته بی‌تاثیر نخواهد بود و با این سیاست‌ها ضربان فرهنگی مناطق به جریان خواهد افتاد. در پایان ضمن تشکر از عوامل و دست‌اندرکاران تجسم هنر انتظار می‌رود مراحل اجرا و جمع‌آوری آثار با حمایت مالی از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر مراکز فرهنگی هنری انجام شود. همچنین اداره کل ارشاد استان‌ها جریان شکل‌گیری، افتتاحیه و اختتامیه این آثار را با بازخورد و نمود بهتری در رسانه‌ها پیگیری کنند تا به نحوی تاثیرگذاری تجسم هنر به موازات جشنواره‌های فجر و مکملی در راستای آن باشد ♦

ایده تجسم هنر با مهارت خاصی تخیلات خلاقانه را به دور از قضاوت‌های رایج و متمرکز به نمایش گذاشت و به نحوی زیبا دامنه چیدمان جشنواره تجسمی فجر را در سراسر کشور گسترش داد. در بخش تجسم هنر با توجه به نقاط و نکات مثبت و شاخصی که داشت، محدودیت تعداد هنرمندان باعث می‌شود فرصت حضور پرشور آنها را از دست بدهیم. تجسم هنر با تنوع کاری و گرایش‌های تجسمی در آینده نزدیک می‌تواند دامنه حضور را گسترش دهد و به فرصتی خوب برای هنرمندانی تبدیل شود که به دلایلی نتوانسته‌اند در جشنواره‌های تجسمی شرکت کنند. با توجه به محدوده‌های مکانی هنرمندان بخش تجسم هنر، دریافت و ارسال آثار به بهترین شکل انجام می‌گیرد و هنرمندان با اطمینان به صحت عودت آثار شرکت می‌کنند. امیدوارم با انتشار این آثار در کتاب جشنواره فجر تجسم هنر از انزوای هنرمندان شهرستانی جلوگیری شود و با رشد و توسعه این بخش به نحوی مسیری برای عدالت

بدراس

دمیدن هوایی تازه در کالبد هنرهای تجسمی

♦ میثم ثمرخی ♦

مدیر هنری بخش تجسم هنر استان کرمان

هنر ایران برنامه‌ریزی شده است. اما بنده بر این باورم که زمانی می‌توانیم درباره اهمیت و کیفیت تجسم هنر در پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر مطالعه کنیم که مشخصاً اهداف و چشم‌انداز آن را از قبل بررسی و کاوش کرده باشیم.

بخش تجسم هنر علاوه بر پاسخ دادن به نیازهای جامعه هنری فرصتی مناسب است برای برآورده شدن نیازهای هنرمندان معاصر، نیازهایی مانند تشویق شدن و راه‌یافت به بازارهای این حوزه. به همان اندازه که اعتقاد داریم این رویداد مورد تأیید جامعه هدف (هنرمندان) قرار گرفته، تلاش در راستای بهتر جلوه‌گر کردن اهداف و نزدیک کردن، سوق دادن و آشنا کردن فعالان حوزه تجسمی با هنر معاصر و کارشناسی و ارزیابی و طراحی شیوه‌ای بی‌نقص، از مهم‌ترین برنامه‌هایی است که باید حتماً در دوره‌های بعدی بررسی شود تا این بخش در یک فضای فردگرای‌شترین تأثیر را در ارتباط با جامعه هنری داشته باشد. هرچند اضافه شدن بخش تجسم هنر در جشنواره هنرهای تجسمی قابل تقدیر است، امید آن می‌رود در سال‌های آتی، با برنامه‌ریزی جامع و استفاده حداکثری از توان تجسمی استان‌ها، شاهد نمایشگاه‌هایی بزرگ‌تر و پربارتر در بُعد کیفیت و کمیت باشیم ♦

بر کسی پوشیده نیست که بزرگ‌ترین رویداد هنری در کشور، جشنواره هنرهای تجسمی فجر است. این حتی برای منتقدان این جشنواره نیز غیرقابل انکار است و قطعاً جشنواره هنرهای تجسمی فجر نیز آشنایی است بر برکه پرافتخار هنر ایران. هرچند نکته قابل تأمل و مهم، توجه به هنر معاصر در رویکرد جدید جشنواره در سال‌های اخیر است.

در کنار این مهم، بخش استانی جشنواره را که با عنوان نمایشگاه تجسم هنر طراحی و در دو سال اخیر اجرا شده است، می‌توان دمیدن هوایی تازه در کالبد فضای تجسمی در استان‌ها دانست که این رویداد ملی را از فرآیند مرکز پیرامون معجزا کرده، چراکه دیرزمانی نیست که ساختار جشنواره‌های هنری در کشور متفاوت شده است و دیگر از بخش‌های رقابتی جشنواره تجسمی فجر در استان‌ها و اعزام منتخبان هر رسته به کشور خبری نیست، که البته «تجسم هنر» می‌تواند مجدداً آن فضای رقابتی را در خانواده تجسمی کشور تداعی کند. جشنواره هنرهای تجسمی فجر رخدادی است که با توجه به ارج نهادن بر فعالیت پیشکسوتان، شناسایی و معرفی نسل جوان فعالان حوزه تجسمی در نمایش مخلوقات اخیر جامعه هنری به منظور نمایان کردن سیر معاصر در

بروز و ظهور توانمندی‌ها

◆ بهرام شمس‌پور ◆
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان چهارمحال و بختیاری

امسال در بخش تجسم هنر پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر در استان چهارمحال و بختیاری شاهد استقبال خوب هنرمندان در رشته‌های مختلف تجسمی بودیم، به طوری که ۹۰ درصد آثار در سه روز اول به دبیرخانه تجسم هنر رسید و این نشانه حمایت هنرمندان از نمایشگاه هنرهای تجسمی فجر بود.

برگزاری کارگاه‌های آموزشی در شش رشته هنری همزمان با برگزاری نمایشگاه تجسمی فجر در دستور کار دبیرخانه بود که اولین کارگاه یک روز پس از افتتاح نمایشگاه با استقبال پرشور هنرمندان عکاس این استان مواجه شد.

به‌رغم برودت هوا در شهرکرد، آیین افتتاحیه و همزمان مراسم اختتامیه نمایشگاه تجسم هنر استان چهارمحال و بختیاری و اهدای لوح تقدیر هنرمندان و تجلیل پیشکسوتان طبق برنامه قبلی با حضور مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان چهارمحال و بختیاری، معاون امور هنری و سینمایی و روسای ادارات فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان‌های تابعه و نیز با حضور احسان قائدی رئیس حوزه هنری انقلاب اسلامی استان، سرکار خانم ایمانپور معاونت سازمان برنامه و بودجه، ریاحی رئیس سازمان رفاهی تفریحی شهرداری شهرکرد، محسن کریمی رئیس سازمان

بسیج هنرمندان استان و هنرمندان و علاقه‌مندان عرصه هنرهای تجسمی در نگارخانه شهید شهرانی مجتمع فرهنگی هنری غدیر شهرکرد برگزار شد. در این دوره بیش از ۱۰۰ اثر هنری در رشته‌های گرافیک، نقاشی، تصویرسازی، نگارگری، خوشنویسی، عکاسی، کاریکاتور، تذهیب و آثار حجمی به دبیرخانه جشنواره رسید که پس از بررسی، ۴۵ اثر برای حضور در نمایشگاه انتخاب و با استقبال گرم اهل هنر، رسانه و مردم مواجه شد. این نمایشگاه از ۱۱ تا ۲۲ بهمن ماه از ساعت ۹ تا ۱۷ پذیرای هنردوستان بود.

در استان چهارمحال و بختیاری استعداد های هنری بسیاری وجود دارند که ناشناخته‌اند. عدم همکاری و کم‌کاری بسیاری از مراکز فرهنگی و هنری، هنرمندان را از عرصه حضور دور نگه داشته است که این مهم همت مسئولان و مدیران مراکز فرهنگی را جهت تدوین برنامه برای استفاده از ظرفیت هنری هنرمندان می‌طلبد و ضرورت دارد با اختصاص بخشی از بودجه یک درصدی فرهنگی ادارات و نهادها و دستگاه‌های اجرایی نسبت به ساختار مندرکدن و فعال‌سازی بیش از پیش هنرمندان استانی زمینه بروز استعداد های هنری نهفته در این قشر اثرگذار، برای رشد و تعالی این عزیزان در سطوح ملی و فراملی فراهم شود.

محک زدن سطح هنر

♦ محمد مهدی ولیزاده ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان زنجان

هنرمندان با مشاهده آثار همدیگر، شیوه‌های متفاوت کار را می‌آموزند و موجب رشد کمی آثار در دوره‌های بعد می‌شوند. نیز به همین موازات کیفیت کار آن‌ها هم ارتقا می‌یابد. اغلب آثار تجسمی در تنهایی خلق می‌شوند و هنرمندان این رشته در انزوای بعضاً خودخواسته فعالیت می‌کنند. وقتی جشنواره یا نمایشگاهی برگزار می‌شود، هنرمندان آثار دیگران را می‌بینند و آن انزوا را ترک می‌کنند. در ظاهر آثار کنار هم هستند اما واقعیت این است که هنرمندان کنار همدیگر قرار گرفته‌اند. این همایش گامی است مثبت در جهت قدردانی از پیشکسوتان عرصه‌های مختلف تجسمی و بستری است برای ارائه آثاری متناسب با فرهنگ و هنر ایرانی اسلامی و موجب می‌شود جوانان با هنر غنی برگرفته از پیشینه فرهنگی کشور آشنا شوند و آثار خود را به رقابت بگذارند.

انتظار از برگزاری جشنواره‌ها این است که جشنی برای عرضه دست اول آثار و لذت بردن از آنها باشد و رویشی را در پی داشته باشند و به شناسایی استعدادها و جریان‌سازی در این حوزه کمک کنند. برگزاری هر جشنواره و برنامه‌ای که امکان بروز هنر در جامعه را فراهم کند، شایسته تقدیر است و جشنواره تجسمی فجر توانسته هنر ملی ما را به برهه‌ای مهم از تاریخ کشور پیوند دهد. در ادامه این روند باید شرایطی مهیا شود تا در هر دوره، هنرمندان آثاری را مختص بخش تجسم هنر خلق کنند. هر دوره از تجسم هنر باید روندی رو به رشد و تأثیری مثبت بر فرهنگ، هنر و اقتصاد کشور را نشان دهد و لازم است با تقویت نقاط قوت، حلقه‌های مفقوده پر شوند.

در این خصوص فضای ارائه آثار هنری، توجه به فرهنگ و هویت ایرانی، رویکرد کاربردی در آثار، حمایت‌های دولتی و غیره از نکات قابل تأمل است. امید است جامعه هنری این رویداد را فرصتی برای بروز و ظهور آثار خود بداند.

هنر و هنرمند از عوامل توفیق کشور است و علاوه بر ارزش درونی هنر، گونه‌های مختلف آن نیز آثار مثبتی بر جامعه دارد. جشنواره هنرهای تجسمی فجر با این رویکرد و بخش تجسم هنر با هدف برگزاری رقابتی مستقل در هر استان، جشنواره‌ای به وسعت ایران را رقم زده و موجب ایجاد انگیزه در هنرمندان تجسمی و آفرینش خلق آثار فاخر می‌شود. تجسم هنر با تمرکززدایی از پایتخت و ایجاد بستر رشد استعدادهای ناشناخته، ضرورت هنر تجسمی در استان‌ها را نمایان ساخته و در ارتقای ذائقه هنری جامعه و دانش بصری مخاطب تأثیر بسزایی دارد.

جشنواره‌ها با جلب توجه همگانی و ایجاد حس پویایی و نشاط به نزدیک‌تر شدن سیاست‌گذاران اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی به اهداف‌شان کمک قابل توجهی می‌کنند. حضور در بخش تجسم هنر جشنواره تجسمی فجر به هنرمندان جوان کمک می‌کند تا بتوانند توانایی‌های خود را نشان دهند. در مجموع ایجاد بهانه برای خلق اثر از سوی هنرمندان جوان و همچنین محک زدن سطح هنر در جامعه از بهترین نتایج برگزاری این رخداد است. همچنین بخش تجسم هنر بار آموزشی دارد و

یادداشت

پویای استان‌ها

♦ ابوالقاسم طحانیان ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان بوشهر

حقیقیر و کارگاه خوشنویسی در روز چهارم نمایشگاه بود. فواید این برنامه فرهنگی هنری شامل آشنایی مردم و مسئولان با هنرمندان شاخص اما گمنام و آشنایی با انواع هنرهای تجسمی است. حس خوبی که دیدن یک خط نستعلیق یا شکسته نستعلیق در بیننده ایجاد می‌کند، لبخندی که تماشای یک کاریکاتور بر لب ما می‌آورد، شادابی که در رنگ‌های یک تابلو نقاشی مدرن وجود دارد و ظرافت و لطافت یک نگارگری که انسان را به تحسین خالقش وامی‌دارد، همه در نگاه‌های مشتاق بینندگان این نمایشگاه که در قطب هنری استان بوشهر دشتستان بزرگ برپا شد، قابل مشاهده بود. از بحث‌های جدی بین هنرمندان جوان و پیشکسوتان تا نظرات مثبت عموم مردم به این نمایشگاه ما را مطمئن ساخت که در انجام این مهم هرچند با دست‌های خالی تا حدی قابل قبول موفق بوده‌ایم و رضایت نسبی دیده شده در بازخوردهای بازدیدکنندگان خستگی را از تن بنده و کادر برگزاری نمایشگاه زدوده است.

در این جا باید از مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد استان، مدیر اداره فرهنگ و ارشاد دشتستان و معاونت‌های ایشان که در کنار ما همدلانه به برپایی این نمایشگاه کمک کردند کمال تشکر را داشته باشیم. ان شاء الله بتوانیم نمایشگاه تجسم هنر را هر ساله در تمام شهرستان‌های استان بوشهر برگزار کنیم. ♦

جشنواره هنرهای تجسمی فجر یکی از بخش‌های مهم و تأثیرگذار خود یعنی تجسم هنر را چند سالی است که به این رویداد فاخر هنری اضافه کرده که برای هرچه پویاتر شدن استان‌ها در سراسر کشور بسیار عالی و مثبت بوده و از آن بسیار استقبال شده است.

بخش تجسم هنر جشنواره فجر در استان بوشهر با حضور 12 هنرمند در سطح ملی و دو پیشکسوت استان با مجموع 50 اثر در این نمایشگاه تشکیل شد و در مقابل دید هم‌استانی‌های عزیز در محل کاروانسرای مشیرالملک واقع در مرکز شهر برازجان از تاریخ 16 تا 20 بهمن 1401 قرار گرفت.

موجب افتخار و غرور است که دبیرخانه جشنواره هنرهای تجسمی فجر یکی از بخش‌های مهم و تأثیرگذار خود یعنی تجسم هنر را که چند سالی است به این رویداد فاخر هنری اضافه کرده، به هنرمندان شهرستانی محروم از هرگونه زیرساخت نمایشگاهی محول کرده است. بنده به‌عنوان مدیر و دبیر هنری نمایشگاه تجسم هنر در استان بوشهر نیز سعی کرده‌ام تا از همه هنرمندان جوان و گمنام استان عزیزم با آثاری فاخر دعوت به عمل آورم. بخش‌های جنبی این نمایشگاه شامل کارگاه تصویرسازی در روز افتتاحیه، کارگاه عکاسی و اردوی تفریحی در روستای تاریخی گردشگری زیره از توابع شهرستان دشتستان و زادگاه

روایت تصویر

پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر به میانه راه رسید. باید این راه به فال نیک بگیریم که در گرماگرم روزهای منتهی به اسفند، مردم و علاقه‌مندان به هنر، خاصه هنرهای تجسمی، هنرمندان این عرصه را تنها نگذاشتند و با بازدید از آثار آنها نشان دادند که چه جایگاهی برای این هنر و هنرمند این عرصه قائلند. آنچه ملاحظه می‌کنید منتخب برخی عکس‌هاست از نمایشگاه‌های تجسمی فجر در استان‌ها.

بدراس

تشویق و استقبال دوسویه باشد

♦ حسین رزاقی ♦

مدیر هنری بخش تجسم هنر استان خراسان رضوی

و رویکردی اتخاذ شود که برای هنر و هنرمند قدر و منزلت قابل شوند. این نگاه من است. بخش تجسم هنر - اگر بخواهیم هنر را برای هنر ببینیم - قبلا به گونه دیگری وجود داشت، به این شکل که هنرمند برای ذوق، علاقه و عشق خود کار هنری می کرد ولی اگر هنرمند به سمت مسائل مفهومی برود مفاهیم اجتماعی و انسانی را می بیند و آنجاست که هنر رسالتش را بیان می کند دارد و درک بالاتری از هنر رخ می دهد. این شکوهمندی که در دوران صفوی ایجاد شد و در دوران مختلف ایران شکل گرفت و توانست زمینه ساز اجرای آثاری باشد که زینت بخش موزه های دنیا شود، به دلیل حمایت هایی بوده که انجام شده و هنرمند هم با تمام عشق، شور و علاقه کار کرده و رسالت، قابلیت ها و توانایی های خود را نشان داده و موفق شده است. تجسم هنر قطعا برای این منظور خوب است، چون شور رقابت را بیشتر می کند. وقتی افراد را به میدان بکشانیم و به آنها بها دهیم و ارزشی برای کارشان قائل شویم و بخواهیم با هم رقابت، فعالیت و کار کنند، نشست های هنری و دور هم نشستن ها و ورکشاپ ها تاثیر دارد، چون انگیزه می دهد که هنرمندان بتوانند کار کنند و مردم هم کار آنها را ببینند. همه این ها در فعال بودن هنرمند و موفقیت و رشد هنری کشور ضرورت دارد♦

وقتی هنرمندان یک کشور کار می کنند، علاقه مند هستند، نسبت به هنر عشق می ورزند و شور و حال دارند ولی این شور و حال افت و خیز دارد؛ گاهی اوقات در برخی بیشتر یا کمتر است ولی نهایتا وقتی هنر رویکرد اجتماعی پیدا می کند و وارد جشنواره می شود، مسلما جنبه های مثبتی دارد. وابستگی، علاقه مندی، ذوق و شوق و انگیزه ایجاد می کند ولی باید با تشویق و استقبال دوسویه باشد. همین که هنرمند علاقه نشان دهد و کار کند و از آن طرف هم وزارتخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی بها دهد و به هنرمندان شایسته جایزه دهد، توجه کند و انگیزه های آنها را درک کند، زمینه رشد و تعالی هنر و هنرمند فراهم می شود. این رویکرد، رویکرد خوبی است که هنرمند جامعه را بشناسد و جامعه هم متقابلا او را درک کند. من جایزه را فقط در پول نمی بینم، می توانند کتاب خوب، ابزار کار و خیلی چیزهای دیگر در اختیار هنرمندان بگذارند. یادم هست فاطمه مقیمی از مشهد در جشنواره استیکای ترکیه مقام آورد و ۷۰۰ میلیون تومان به عنوان جایزه به او دادند، در حالی که در ایران چنین جایزه هایی نداریم و حداکثر ۱۰ میلیون تومان است. باید به این مسئله فکر کنیم که جوایز درخوری برای هنرمندان فراهم کنیم. البته ما همیشه قدر هنر را دانسته ایم و هنرمند ایرانی جایگاه والایی دارد. باید به این موارد توجه شود

موقعیت‌شناسی دقیق و هوشمندانه

♦ رسول حاجی‌زاده ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان اردبیل

تجسمی استان اردبیل برگزار شد. هنرمندان شریف استان اردبیل با موقعیت‌شناسی دقیق و هوشمندانه ضمن حفظ مرزهای هنری، مرزهای سیاسی کشور را نیز با قلم خود حفظ می‌کنند. این بخش جشنواره هنرهای تجسمی فجر بیشتر برای همنشینی هنرها و تعامل و پیوند بین هنرمند و مخاطب ایجاد شده است و در حقیقت فرصتی برای هنرمندان است که با دیده شدن آثارشان و ارتباط نزدیک با مخاطبان توانایی‌های خود را به معرض نمایش بگذارند.

هنرمندان فهیم استان اردبیل نشان دادند که چگونه پس از گذشت ۴۴ سال همچنان پای آرمان‌های انقلاب اسلامی ایستاده‌اند و برای حرکت در امتداد گام دوم انقلاب، مصمم هستند. هنر منحصر و ویژه استان اردبیل، اتحاد و وحدت‌آفرینی است که تمام افراد جامعه این اتحاد را در برگزاری این بخش از جشنواره شاهد هستند. در این نمایشگاه بخش تجسم هنر دربرگیرنده ۳۰ اثر منتخب از ۹ هنرمند استان اردبیل شامل خوشنویسی، تصویرسازی، طراحی گرافیک (پوستر)، دیجیتال‌آرت، عکاسی، کاریکاتور، نقاشی، نگارگری و سفالگری (حجم) بود.

همچنین بخش تجسم هنر اردبیل در رشته خوشنویسی میزبان آثار نیما میرجوادی یکی از هنرمندان خطاط بود. در گرایش دیجیتال‌آرت شاهد آثار احمد شیخ‌زاده، نقاشی اثر عسگر حقی، عکس‌آثاری از عبدالرحمن مجرد، سفالگری اثر زهرا اصلانی، کاریکاتور اثر ثمینة خوش‌لحن حسینی، نگارگری هنر نرگس سلطان‌زاده، تصویرسازی‌آثاری از آرام علایی و پوستر اثری از محمد عباس‌زاده، در نمایشگاه بودیم که تا ۲۸ بهمن ماه ۱۴۰۱ در نگارخانه مجتمع فرهنگی هنری فدک این استان برپا بود.

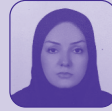
جشنواره هنرهای تجسمی فجر که برآمده از فجر شکوهمند انقلاب اسلامی است، فرصتی یگانه برای بروز و ظهور جلوه‌های ناب هنر اسلامی-ایرانی است. استان اردبیل هم مانند دیگر استان‌ها در جشنواره هنرهای تجسمی فجر، میزبان بخش تجسم هنر بود. این یکی از گام‌های مؤثری است که به‌طور جدی در پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر برداشته شده و هدف آن تمرکززدایی است تا هنرمندان در شهرهای مختلف نیز بهتر دیده شوند.

در بخش تجسم هنر این جشنواره، گام بسیار جدی برداشته شده و در آینده می‌توانیم استعدادهای موجود در استان‌ها را در فعالیت‌های هنری کشور مشاهده کنیم.

آیین افتتاح نمایشگاه بخش تجسم هنر پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر استان اردبیل با حضور دکتر رجبی مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان، رضوان باقلاچی مدیرکل اجتماعی فرهنگی استانداری، مدیر صداوسیما اردبیل، سرپرست حوزه هنری استان، اباصلت ابراهیمی رئیس سازمان فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شهرداری اردبیل، خانم رضاق‌زاده مدیرکل کتابخانه‌های استان، رئیس خانه فرهنگ و هنر استان و علاقه‌مندان به حوزه هنرهای

آینه تمام‌نمای اندیشه

♦ فرزانه سروندی ♦

مدیر هنری بخش تجسم هنر استان همدان

جغرافیایی به لحاظ آثار خلق شده و ایجاد تفاوت و تبعیض بین هنرمندان بر اساس محل تولد یا شغل و شیوه زندگی آنها در نقاط مختلف یک سرزمین را نمی‌پسندم و این در ذات برگزاری تجسم هنر هم نهفته است. معتقدم هنرمند با تکیه بر ذوق و قریحه و کوشش و تلاش و با به‌کارگیری استعداد و توانایی خلاق خود در هر شرایطی می‌تواند بدرخشد و چه بسا قرار گرفتن در طبیعت و اقلیم منحصر به فرد و مناطق مختلف جغرافیایی موجب خلق آثار متفاوتی هم می‌شود.

عوامل محدودکننده در شهرهای کوچک و جوامع سنتی ضمن اینکه می‌تواند هنرمندان را با مضمون فرهنگی متفاوت به لحاظ بصری شاخص کند، به همان اندازه می‌تواند موانعی در ارائه و نمایش آثار آنها ایجاد کند و آنها را ناخواسته به انزوا و جدایی از فضای اجتماعی هنر بکشاند. بنابراین تاثیرات جشنواره هنرهای تجسمی می‌تواند توجه به محدودیت‌ها و موانع هنرمندان ساکن در شهرستان‌ها باشد که به لحاظ توانایی در تاثیرگذاری در جامعه کمتر از هنرمندان در شرایط و امکانات بیشتر نیستند ♦

بخش تجسم هنر پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، ۱۳ بهمن با حضور مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی همدان و جمعی از استادان دانشگاه هنر و آموزشگاه‌ها و دوستداران هنرهای تجسمی در مجتمع فرهنگی سینمایی آوینی همدان افتتاح شد. در این نمایشگاه حدود ۳۰ اثر در بخش‌های نقاشی، تصویرسازی، نقاشی خط و تصویرسازی و گرافیک در قالب نمایشگاه گروهی استادان دانشگاه و هنرمندان همدان با هدف حفظ ارزش‌های اجتماعی هنر در یک فضای فرهنگی مناسب تا ۲۱ بهمن در معرض نمایش عموم قرار داشت. خلق و ایجاد هر اثر هنری، بازتاب احساسات و ادراکات هنرمند از محیط پیرامون اوست. جشنواره هنرهای تجسمی همواره راهی برای ارتباط و ثبت فرهنگ‌های مختلف بوده است. هنرمندان با برخورداری از بصیرت والا، ارزش‌های مقبول جامعه را در آثار خود تعالی می‌بخشند؛ چراکه آثارشان آینه تمام‌نمای اندیشه و منش آنهاست، به همین دلیل هنر و جامعه همیشه به یکدیگر نیاز دارند. پانزدهمین جشنواره هنرهای در بخش تجسم هنر با ایجاد فضایی متفاوت برای حضور هنرمندان استان‌های مختلف ضمن تاکید بر تمرکززدایی فرصت‌ها در تهران، با اختصاص دادن بخشی مجزا با عنوان تجسم هنر به برقراری ارتباط و اتحاد جامعه هنری کشور کمک شایان توجهی می‌کند؛ چراکه به عقیده من این شیوه برگزاری ضمن اینکه توجه خاص مسئولان و برپاکنندگان این رویداد مهم را به موانع و مشکلات هنرمندان ساکن در شهرستان‌ها و استان‌ها معطوف می‌سازد، در عین حال احترام و ارزش هنرمندان ساکن شهرستان‌ها را جدا از محاسبات اداری با سازمان‌های زیرمجموعه در پی دارد. البته شخصا به‌عنوان نقاش و فعال حوزه فرهنگ، هرگونه مرزبندی

رخنه تجسم هنری در کالبد خط

♦ زهرا کمالی اقدم ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان البرز

همان‌طور که می‌دانیم هنر کالبد معنی است و هرگاه در آن اشتباهی رخ دهد، ادراک معانی ممکن نمی‌شود. هنر، زبان دست و سفیر دل و وعده‌گاه اسرار و دریافتگاه اخبار و نگاهبان آثار است.

قلم هم درختی است که میوه آن الفاظ و فکر دریایی است که مروارید آن حکمت است و عقول تشنگان از آن سیراب می‌شود. به گفته ونگوگ تنها زمانی که احساس می‌کنم زنده‌ام، زمانی است که نقاشی می‌کشم. تمام هنرمندان با هدف شستن گرد و غبار زندگی روزمره از روح‌شان تلاش می‌کنند تا این مسیر را طی کنند. هنرمند حقیقی باید قادر باشد با معمولی‌ترین چیزها، غیر معمولی‌ترین ایده‌ها را خلق کند و این احساس ناب خود را به روح والای خداوند مرتبط سازد. لذا تجسم هنر از روح هنرمند زاده می‌شود تا بتواند اثری را خلق کند و تا زمانی که حس کشیده شدن و تجسم کردن درون او خلق نشود، محال است که اثری زاده شود و به اجرا دربیاید. البته هر اثری که خلق می‌شود زاده انرژی و شرایط روحی و تجسمات آن فرد هنرمند است که فرد بیننده می‌تواند آن را خیلی راحت درک کند که این فرد هنرمند با چه تجسمات و چه شرایط روانی اثر را خلق کرده است.

حتی در زمینه خوشنویسی نیز که متن یا قطعه ادبی باید در چارچوب قواعد خاصی به تحریر درآورده شود، با تجسم هنر که می‌توان تشخیص داد و حس کرد که این اثر در چه شرایط و با چه روحیاتی به تحریر درآمده است. اینجاست که باید گفت محال است هنر بدون تجسم و روح به نقش واقعی خود برسد. وجود بخش تجسم هنر در پانزدهمین دوره جشنواره تجسمی فجر که به دلیل استان‌ها اختصاص دارد، در استان البرز هم به دلیل طبیعت زیبا و چشم‌نوازی که وجود دارد، از لحاظ بصری بی‌نهایت در روحیه هنرمندان این استان و روند فعالیت‌هایشان برای ارائه خلق اثر تاثیرگذار بوده و در این زمینه بی‌نهایت موفق بوده‌اند. بنده صاحب یک گالری هستم که در آن نمایشگاهی از آثار هنرمندان به عرصه نمایش گذاشته شد، آثاری از بخش تجسم هنر که در پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر شاهد بودیم. معتقدم اگر آثار هنری بدون مطالعه و تحقیق در یک مکان نصب شوند، می‌توانند باعث ایجاد ناهنجاری در محیط شوند که الحمدلله در این نمایشگاه آثاری با ایده‌های ناب و روح هنر در آن به چشم می‌خورد چنین مسئله‌ای وجود نداشت. خوشبختانه افزودن این بخش، نشاط هنرمندان و رقابت برای حضور در جشنواره هنرهای تجسمی فجر را به همراه داشت. امیدوارم در سال‌های آتی نیز شاهد گسترش این بخش و تدوام آن باشیم ♦

فرصت مغتنم دیده شدن

♦ حمیده یعقوبی ♦

مدیر هنری بخش تجسم هنر استان سیستان و بلوچستان

جشنواره هنرهای تجسمی فجر دارد، نشانگر فعال کردن هنرمندان شهرستانی در سراسر کشور است و این جنبه نه فقط رقابت برای رسیدن به نمایشگاه بلکه فضایی صمیمی برای دور هم نشینی و تعامل بین هنرمندان و مخاطبان را در پی دارد. هنرمندانی از سراسر کشور که آثارشان که هنوز نمایش داده نشده یا مخاطبی از آن بازدید نداشتند چنان سر ذوق آمده‌اند که گویی در مرکز ایران هستند و آثارشان توسط استادان هنرمند تراز اول قضاوت می‌شود. اگرچه استان سیستان و بلوچستان استانی پهناور است و دارای هنرمندان زن و مردی است که هر کدام در هنر خود چیره دست هستند اما متأسفانه کمبود امکانات موجود در این استان و همین‌طور دور بودن از مرکز موجب شده بیشتر این هنرمندان آثارشان را در پستوهای خانه‌شان بگذارند در صورتی که با ایجاد (هر چند کوچک) نمایشگاه یا گسترش همین بخش تجسم هنر به مناسبت ماه بهمن و همین‌طور جشنواره‌های فجر، همین افراد که بسیار در هنرشان توانایی دارند فرصتی پیدا می‌کنند که با هنرمندان دیگر آشنا شوند و گاهی همین شناخته شدن و همین ارتباطات پلی برای فعالیت‌های بزرگ‌تر می‌شود. امیدوارم این روند در سال‌ها بعد هم ادامه داشته باشد و شاهد این باشیم که هنرمندان هر نقطه کشور فرصتی برای نشان دادن توانایی‌هایش داشته باشد ♦

هنر در استان سیستان و بلوچستان سابقه‌ای دیرینه دارد و به حوزه باستان‌شناسی متصل می‌شود. از دست‌ساخته‌های شهر سوخته در شمال و تپه بمپور در جنوب استان سیستان و بلوچستان و جام انیمیشن شهر سوخته تا طراحی پوسته‌های تجسم هنر فجر. هزاران سال می‌گذرد که مردم این استان هم‌جوار مرزدارانی با اصالت از فرهنگ و هنر این مرز و بوم دفاع می‌کنند و هیچ‌گاه تحت تاثیر دسیسه‌های اجانب از انگلیس تا شیطان بزرگ قرار نگرفته‌اند. هنر دوقوم اصلی این استان که همان سیستانی و بلوچ هستند در کنار دیرینگی از آرامش خاصی برخوردار است. از دست‌ساخته‌های پولادین حمیدرضا اویسی - هنرمندی از دیار سیستان - تا تصویرگری‌های سعید محمد شه‌بخش - هنرمندی از دیار بلوچستان - همه و همه در تلاش بوده‌اند تا از مرزهای هنر ایران اسلامی دفاع کنند و نگذارند هنرهای بومی استان نابود شود. بدین صورت بوده که تا امروز شاهد تبلور هنر استان در کشور هستیم؛ هنری که نیاز به توجه دارد هر چند که این هنر با اصالتی که در خود نهفته دارد در طول تاریخ ماندگار بوده است.

هنرمندان استان سیستان و بلوچستان کشور در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر حضوری در خور شأن داشته‌اند و این نشان از روحیه انقلابی هنرمندان این خطه از سرزمین ایران اسلامی ما دارد. تاثیری که بخش تجسم هنر در پانزدهمین دوره

هنر سرچشمه زیبایی است

♦ شمس‌اله هنامی ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان لرستان

خود استادانی هستند که در طول تاریخ هنر ایران نامشان می‌درخشد.

متأسفانه سفارشی بودن و موضوعات محدود در برخی جشنواره‌ها و اهداف از پیش تعیین شده مجالتی برای فعالیت این گروه باقی نمی‌گذارد، در نتیجه این تفکر آثاری یکنواخت و سفارشی تولید می‌شود به طوری که هر سال جشنواره‌ها با حضور تعداد محدودی از هنرمندان برگزار می‌شود. تجسم هنر چنین راهی را در پیش نگرفته و به نظرم برگزاری این بخش جشنواره، فرصتی بوده برای هنرمندانی که به هر دلیلی مجالتی برای دیده شدن نداشتند.

هنر تصویری از دیرباز در لرستان با نمونه‌های غارهای باستانی، دوشه و هومیان تجلی یافت. این تصویرگری نمونه‌ای از عشق به زندگی و حیات در میان اقوام باستانی لرستان است. مردمی آگاه که از دانش‌های بنیادین خوبی برخوردار بودند، مانند دانش رام کردن حیوانات و هم‌زیستی با آنان یا بالاترین نوع هنر ترکیبی که مفرغ بود و زینت بخش دنیا. با توجه به این پیشینه در عصر حاضر و با امکانات امروزی می‌توان ترکیبی از هنر و خلاقیت را در آثار هنرمندان این دیار مشاهده کرد که گویی روح هنر و زندگی را به هم گره زده‌اند.

گویی هنر برای زندگی و زندگی برای هنر

هنرهای تجسمی ثبت زیبایی از تخیلات ذهنی هنرمند است و اثری که بتواند ارتباط خوبی بین تجسم و تخیلات برقرار کند بیانگر ویژگی‌های برجسته خالق اثر است. هرچه خالق به صفات انسانی آراسته باشد خلق اثر قابل توجه و به زیبایی که همان تجلی کمال است نزدیک می‌شود. فقط اتصال هنرمند با جامعه همان زیبایی سیرت است که هر دو را به سرچشمه زیبایی می‌رساند. اینجاست که هنرمند به اصل خویش نزدیک می‌شود و در جامعه آثار عمیق‌تری در حوزه فرهنگ بر جا می‌گذارد.

جایگاه هنرهای تجسمی حضوری عیان‌تر از سایر هنرها در طول تاریخ بشریت داشته است. نمونه بارز آن دیوارنگاره‌های کهن، هنرکاربردی، ثبت مکتوبات، تصویرسازی و پیوند با ادبیات غنی ایرانی، هنرهای مفهومی، نقوش برجسته و معماری و غیره، حضور و نقش اساسی در تمام زندگی بشر، از اعصار کهن تا به امروز داشته که نمایانگر فرهنگ و آداب و رسوم و باورهای هر عصر و قومی بوده است.

در کشور ما از دیرباز تا زمان تاسیس دانشگاه‌های هنر روش تجربی و استاد و شاگردی مرسوم بوده و نتایج این شیوه آموزش تربیت شاگردانی است که

تمرکززدایی از جشنواره‌های کشوری

♦ امیر عبیدای ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان خوزستان

در جهان پیش رو مقوله هنر و به طور ویژه حوزه هنرهای تجسمی (نقاشی، نگارگری، حجم، گرافیک، عکاسی و غیره) مفهومی جهان‌شمول با کارکردهای رسانه‌ای بسیار وسیع است. زیرا استفاده از عناصر بصری و لحاظ کردنشان در خلق تصاویر، فارغ از رنگ و نژاد خالق اثر، در هر کجای جهان مانند زبان مشترک دیداری است که می‌تواند عمیق‌ترین و گسترده‌ترین مفاهیم معنوی را برای همگان به یک زبان واحد ترجمه کند. بنابراین هنرمندان حوزه هنرهای تجسمی این قابلیت را دارند تا با ابزار هنرشان طیفی گسترده مخاطبان را در اقصی نقاط جهان به خود اختصاص دهند. هنرمندانی خلاق و آگاه که برای دستیابی به مفاهیم ارزشمندی از آنچه با دریافت و شهودشان از زیسته‌ها می‌بینند و می‌یابند از هیچ تلاشی فروگذار نیستند.

وجود جشنواره‌ها و نمایشگاه‌های مختلف هنری فرصتی مغتنم برای محک زدن توانایی هنرمندان تجسمی است تا هنرمند بتواند علاوه بر محک زدن توانایی‌های خود و رقابت با سایر هنرمندان هم‌رشته‌اش، با آثار سایر هنرمندان دیگر نیز آشنا شود.

برگزاری جشنواره‌های استانی در انواع زمینه‌های هنرهای تجسمی محمل بسط و توسعه هنر به مثابه امری ضروری را در بین عموم مردم فراهم می‌آورد. چراکه حضور بی‌واسطه هنرمندان در یک جغرافیای فرهنگی و در ارتباط مدام و مستمر، درک عمومی آحاد جامعه از اثر در کنار صاحب اثر را افزایش می‌دهد.

همان دیدگاهی متعالی آنان بوده است، که این دیدگاه می‌تواند در دیگر تجلیات زندگی همچون جشنواره‌ها و نمایشگاه‌ها و هنرهای کاربردی باعث ارتقای سطح تفکر هنری در میان افراد جامعه شود که خود تجلی کمال انسانی است. بخش «تجسم هنر» که در پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر اضافه شده است می‌تواند علاوه بر همدلی بین هنرمندان در استان‌ها موجب شکوفایی آثاری شود که خالقانشان هرگز فکر می‌کردند روزی از راه برسد که بتوانند آثارشان را در معرض دید علاقه‌مندان قرار دهند. این همان تجلی هنر است و باید آن را به فال نیک بگیریم و امیدوار باشیم که طی سال‌های آینده با توش و توانی دوچندان ادامه یابد. استقبال امسال از این بخش نشان داد که هنرمندان مستعدی در گوشه و کنار شهرهای مختلف ایران حضور دارند و مترصد فرصتی هستند که نشو و نما کنند و در جاده پیشرفت قدم بگذارند. امیدوارم این جاده تا بینهایت ادامه داشته باشد و پرچم هنر ایران را بر قله‌های افتخار به اهتزاز درآورد. ♦

جریان‌های خلاق و پویا

♦ مسعود بهشتی ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان خراسان شمالی

جریان‌های پویا و رویدادهای آموزشی، هنر متعالی را توسعه می‌دهد و امروز که هنرهای تجسمی در دوره‌ای قرار دارد که نیازمند توسعه است و مسیر پیشرفت هم نیازمند برنامه‌ریزی خواهد بود، نسل جوان استان ما نیز استعداد و توانمندی آن را دارد که در هنر ایرانی اسلامی تحولی رقم بزند. دلیل این توانمندی هم حضور هنرمندان در جشنواره‌های ملی و بین‌المللی است. اما بستر و فضای مناسب نیز شرط ضروری است تا استعدادها تمام و کمال شناخته شوند و رشد کنند و روزهای درخشانی را برای هنرهای تجسمی نوید دهند.

با مشارکت و تعامل بخش خصوصی و دولتی، هنرمندان و انجمن‌های هنری زمینه‌های توسعه هنرهای تجسمی و پیشرفت هنرمندان استان بیش از گذشته فراهم می‌شود، ظرفیت و توانمندی نسل جوان هنرهای تجسمی امروز با حمایت بخش دولتی و حرکت فعال بخش خصوصی و هنرمندان جریان‌های خلاق و پویایی را پدید می‌آورد که نتیجه آن توسعه هنر در استان است.

جشنواره هنرهای تجسمی فجر با حضور جوانان استان فرصتی برای شناسایی استعدادهای جوان بوده و امروز این جشنواره در کنار رویدادها و حرکت‌های دیگر به دور از موازی‌کاری می‌تواند پیشرفت نسل جوان هنرهای تجسمی

استفاده از ایده‌های نو و خلاقانه در هنر باعث کشف مسیری تازه در راه اهداف عالی و متعالی هنر است. هنرمندان حوزه هنرهای بصری و هنرهای تجسمی باید به‌طور مداوم و به صورت روزانه، خود را در معرض مطالعات بصری قرار دهند و این مطالعه، افزوده‌ای بسیار حائز اهمیت بر مطالعه انواع کتاب‌ها و مقاله‌های علمی، پژوهشی، ترویجی و هنری است. تمرکززدایی از جشنواره‌های کشوری و انتقال‌شان به سایر نقاط کشور این فرصت را ایجاد می‌کند که هنرمندان بومی سایر مناطق که بعضی از آنها به پایتخت دسترسی ندارند، بتوانند در مواجهه با آثار سایر هنرمندان هم دوره خود در کشور قرار بگیرند. این مهم موجب نگاه خلاقانه هنرمند نسبت به مفاهیم و حتی تغییر نحوه تولید اثر از امری صرفاً فنی به سوی عرصه‌های بزرگ‌تری از جهان معنوی می‌شود. افزودن بخش تجسم هنر به پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر فرصت خوبی برای هنرمندان در خصوص پیوند هنرمندان با مخاطبان است که با ارائه آثارشان و نمایش آن در نمایشگاهی که برای عموم و هنردستان است، سعی کنند هنرشان را در آن نشان دهند تا بتوانند با گرفتن نظرات مخاطبان و همین‌طور انتقادات‌شان برای بهبود آثار در دیگر رویدادها آماده‌تر شوند ♦

را تحقق بخشد. اما مهم‌تر از این رویدادها و حرکت‌ها، حمایت‌های مستمر و برنامه‌ریزی شده از استعداد‌های جوان است که استمرارش نتیجه و دستاوردی برای هنر خواهد داشت و این هنرمندان جایگاه هنر ایران اسلامی را در عرصه ملی و بین‌المللی ارتقا خواهند داد.

این بخش علاوه بر اینکه توانایی و همین‌طور هنر هنرمندان را به معرض نمایش درمی‌آورد، موجب می‌شود ایده‌ها و استعداد‌های ناشناخته هم پدیدار شود.

بخش تجسم هنر که در پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر اضافه شده است می‌تواند علاوه بر ایجاد هم‌دلی بین هنرمندان در استان‌ها موجب شکوفایی آثاری شود که پیشتر در دنیایی بودند که نمی‌توانستند هنرشان را به همراه آثاری که یا دلی یا مناسبتی یا به صورت کاری توسط دست هنرمندشان خلق شده بود، نشان دهند. یکی دیگر از تاثیراتی که این بخش می‌تواند در جشنواره هنرهای تجسمی فجر داشته باشد، نزدیک شدن استادان حرفه‌ای و جوانان هنرمندی است که بین‌شان فاصله افتاده بود و با برپایی نمایشگاه و دیدن آثار جوانان هنرمند توسط استادان این رشته قطعاً ایرادهای کار آن‌ها برطرف می‌شود. همین‌طور تشویق شاگرد از سوی استاد سبب می‌شود که ارتباط نزدیک بین حرفه‌ای‌ها و غیر حرفه‌ای‌ها و هم‌دلی هر دو در کنار به پیشرفت هنر منتهی شود. نیز شاهد تکاپوی هنری هم خواهیم بود.

به این منظور باید از دست‌اندرکارانی که با افزودن هر بخشی چه جنبه رقابتی داشته باشد چه غیررقابتی، که موجب شود تمام آثار هنرمندان در کنار هم جمع و به معرض نمایش گذاشته شود، تشکر کنیم. در پایان همراهی هنرمندان شهرستان‌ها را در بخش استانی جشنواره هنرهای تجسمی فجر پاس می‌دارم. ♦

یادداشت

ارتقای کیفیت سطح تولید

♦ هومن ارباب‌مجنی ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان گلستان

اجرا شد و آثار فاخر ۱۶ هنرمند به نمایشگاه راه یافت. بخش تجسم هنر اما پیرو برگزاری هر ساله جشنواره هنرهای تجسمی فجر از سوی تصمیم‌گیران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در بخش‌ها و گرایش‌های مختلف رشته تجسمی و در راستای معرفی پتانسیل‌ها و هنرمندان تجسمی استان‌ها، و هنرمندان منتخب، برگزار می‌شود. امسال نیز همزمان با برگزاری پانزدهمین دوره جشنواره پس از تماس و اطلاع‌رسانی به هنرمندان عرصه تجسمی استان، از بین ۲۰ داوطلب، ۱۲ هنرمند به دبیرخانه جشنواره جهت داوری آثارشان معرفی شدند که پس از بازبینی اولیه و حذف و جایگزینی دو هنرمند، ۲۴ اثر از ۱۲ هنرمند تایید شدند. نمایشگاه استان گلستان از تاریخ ۲۰ لغایت ۲۵ بهمن ماه سال جاری در محل نگارخانه هومن برگزار می‌شود.

بر این باورم یکی از تاثیرگذارترین بخش‌هایی که به جشنواره اضافه شد همین بخش تجسم هنر است، چون تمام هنرمندان استان‌هایی که خارج از مرکز هستند امکانات زیادی برای نشان دادن هنرشان ندارند و فقط همین رویدادهاست که موجب ارتباط مخاطب با هنرمندان می‌شود و می‌تواند زمینه‌ساز نمایش هنرشان باشد. این راهم در پایان باید اضافه کنم که در حاشیه این دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر نیز از تعدادی از پیشکسوتان حوزه تجسمی استان و هنرمندان منتخب تقدیر و تجلیل به عمل آمد♦

هنر استان گلستان از دیرباز تاکنون دارای فرهنگ غنی و هنری تاثیرگذار بین سایر استان‌ها بوده، از این رو سیاست برگزاری نمایشگاه‌های تجسمی فجر در استان باعث ایجاد تمرکز و همدلی بیشتر بین هنرمندان بومی استان شده و در پی آن شاهد ارتقای کیفیت سطح تولید آثار نیز بوده‌ایم. از طرفی برگزاری این نمایشگاه در استان‌ها همزمان با نمایشگاه تجسمی فجر تهران به حجم بیشتر استقبال مردم از این رویداد مهم کمک بزرگی کرده است و شورای سیاستگذاری جشنواره تجسمی فجر در تحقق این هدف مهم موفق بوده‌اند. در واقع هرچه ارتباط مردم با هنر نزدیک‌تر و صمیمی‌تر باشد، آن جامعه موفق‌تر است که یکی از دستاوردهای جشنواره فجر همین ایجاد ارتباط نزدیک جامعه با هنر و هنرمندان بوده است.

در کشور ما هر ساله از این جشنواره استقبال می‌شود و افراد زیادی با فرهنگ غنی و معنی هنر فجر آشنا می‌شوند، از این رو تاثیرگذاری این جشنواره بر جامعه و مردم کاملاً مشهود است. از سوی دیگر این روزها جامعه ما از طرف جوامع بیگانه هدف تهاجم فرهنگی قرار گرفته که اگر جلو آن گرفته نشود آسیب‌های جبران‌ناپذیری بر ذهن و روان مردم خواهد داشت. من معتقدم سیاست برگزاری جشنواره‌های فجر در کشور و استان، جلوگیری از همین آسیب‌هاست. امسال هم در استان ما، این رویداد مهم با مشارکت و همکاری خوبی

خلاقیت در هنر

♦ حسین تحویلین ♦
مدیر هنری تجسم هنر، استان اصفهان

هنرمندان به رابطه حضور در چنین بخش‌هایی بیشتر می‌شود، خلاقیت هم‌پیش از پیش شکوفامی‌شود چون هر هنرمندی حتی می‌تواند از لابه‌لای صحبت‌های دیگران نیز به ایده‌ای برسد و آن را پرورش دهد. نکته مهم دیگر این است که بحث استاد و شاگردی در حوزه هنرهای معاصر کمتر ظهور پیدا می‌کند. این تجربه شخصی بنده است. در مسابقه‌ای، دانشجویی که در کلاس خود من کار می‌کرد رتبه‌اش از من بیشتر شد چون به طور طبیعی بحث خلاقیت و مهارت دو موضوع مختلف است، یعنی ممکن است داده‌فنی یک استاد، وقتی به دست یک تازه‌وارد عرصه هنر برسد، و با خلاقیتش ترکیب شود، به نقطه اوج برسد، جایی که شاید استاد هرگز به آن نقطه نرسد.

ما معمولا دو نوع جشنواره داریم: یکی جشنواره‌ای است که برای تعالی یک عرصه هنری برگزار می‌شود و دیگری جشنواره‌ای است که می‌خواهد اصالت هنر را در وجوه مختلف آن گسترش یا تعمیق دهد. به نظر من جشنواره فجر از نوع دوم است، موضوع‌مند است و طبیعتا این گروه جشنواره‌ها، با گسترش در ایده‌های مختلف هنری، چه به صورت مسابقه چه به صورت دیگر، می‌تواند خیلی مفیدتر باشد.

در پایان می‌خواهم به این نکته هم اشاره کنم که من از قدیم چندان با اعطای جوایز در جشنواره‌ها موافق نبودم. علتش این است که در دوره‌ای اثری حائز رتبه اول می‌شود. بعد می‌بینیم بسیاری از جوانان می‌آیند و شروع می‌کنند به اجرای همان کار یا اثر. بعد هم ناگهان همان عده قید کارکردن را می‌زنند و رهاش می‌کنند. به همین دلیل فکر می‌کنم شیوه جایزه دادن باید عوض شود. طبیعتا باید چنین اتفاقی رخ دهد یعنی هنرمند بابت کار و خلاقیتش تشویق شود، ولی معتقدم این تشویق باید در قالب خاصی انجام شود. مثلا یک نقاش می‌تواند برای خلاقیت یا مهارت، ایده و نوآوری‌اش تشویق شود و جایزه بگیرد. اگر این رفتار را در پیش بگیریم، دیگر جایزه‌دادن صرفا به کارهایی اختصاص نمی‌یابد که رتبه اول را به دست آورده‌اند.

هر حوزه هنر مخاطبان خود را دارد، به طور کلی اضافه شدن هر بخشی یعنی به دنبال آوردن مجموعه‌ای از مخاطب‌ها. وقتی می‌خواهیم پیامی را گسترش دهیم و زوایای مختلفش را کشف و به نظرگاه‌های مختلف را توجه کنیم با گسترش آن پیام بین هنرهای مختلف می‌توانیم به هدفمان برسیم چون هر هنری از یک دیدگاه و زاویه دید می‌تواند تاثیرگذارتر باشد. به همین دلیل وقتی ما موضوعی را در حوزه هنرهای تجسمی گسترش می‌دهیم، بخش‌هایی که ممکن است در سایر رشته‌ها نادیده گرفته شود اینجا می‌تواند احیا و قابل رویت شود.

یک نکته مهم این جا وجود دارد: وقتی سر جمع هنری هر استانی را مشاهده می‌کنیم می‌بینیم یکی از این حوزه‌ها در آن بیشتر است، مثلا در استان کردستان، موسیقی قابلیت بیشتری دارد و در استان اصفهان هنرهای تجسمی و صنایع دستی. به طور طبیعی اضافه‌شدن بخش تجسم هنر به استان ما می‌تواند تاثیر بیشتری بگذارد بر جمع مخاطبان، چون تعداد زیادی از هنرمندان این استان در حوزه تجسمی کار می‌کنند. مسئله بعدی این است که ارتباط یکی از نکات مهم در خلاقیت هنر به شمار می‌رود. بنابراین وقتی ارتباط بین

بدرراست

رویکرد جوان‌گرایی

♦ علی کاظم‌لو ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان قزوین

بخش تجسم هنر که تقریباً دوسالی است به پانزدهمین دوره جشنواره هنرهای تجسمی فجر اضافه شده علاوه بر اینکه می‌تواند باعث شناسایی هنرمندان گمنام شود، باعث همدلی بین مخاطبان و هنرمندان هم می‌شود. همین‌طور علاوه بر شکوفایی آثار هنرمندانی که ناشناخته مانده‌اند، این بخش فرصتی برای شناخته‌تر شدن و همین‌طور بروز توانایی آنهاست. تفاوت عمده‌ای که تجسم هنر در جشنواره تجسمی فجر امسال داشت این بود که ما با هماهنگی مدیرکل استان با رویکرد جوان‌گرایی، برگزاری نمایشگاه امسال را آغاز کردیم. البته نه فقط اینکه جوان باشند، بلکه ملاک آن باید جوان باشد. جوان‌هایی را برای تجسم هنر انتخاب کردیم که در سطح ملی حرفی برای گفتن داشته باشند. به همین دلیل کم‌سن‌ترین فرد شرکت‌کننده این استان حدود ۱۷ سال داشت و دو نفر از همین جوانانی که در نمایشگاه تجسم هنر حضور داشتند در سال‌های اخیر موفق به دریافت طوبای زرین شده بودند. این مطلب را از این جهت عرض کردم که این استان کیفیت را فدای کمیت نکرده است. دومین نکته‌ای که برخلاف ادوار گذشته اصرار بر آن داشتیم، کشف جوانانی بود که در اطراف، شهرها و روستاها ساکن بودند تا از خوداغنائی پرهیز کرده باشیم. قزوین شهر کهن و پایتخت خوشنویسی است و بنابراین سراسر استان دارای هنرمندان توانمند خطاط است. با این تدبیر توانستیم دو نفر از هنرمندان توانمند را از روستاهای اطراف شناسایی و با خود همراه کنیم. برگزاری این نمایشگاه موجب می‌شود تا ایده‌های ناب و خلاق توسط افرادی در این جشنواره متولد شود و این ایده‌ها گاهی موجب کشوری شدن آن اثر و شناخته‌تر شدن آن استان از لحاظ هنر و هنرمندان در رویدادهای دیگر تجسمی فجر می‌شود. در رابطه با برگزاری شکل نمایشگاه تجسم هنر در این استان، ما به جای اینکه از هر هنرمند که ۱۲ نفر بودند ۱۲ اثر دریافت کنیم، به هر هنرمند پنج متر فضای نمایش اثر اختصاص دادیم تا هنرمند با یک یا دو یا هر چند اثر که می‌خواهد بتواند در فضای اختصاصی شرکت کند. از مهم‌ترین تاثیراتی که بخش تجسم هنر می‌تواند بر پانزدهمین دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر داشته باشد این است که ارتباط نزدیکی بین حرفه‌ای‌ها با جوانان تازه‌کار و نوآموز ایجاد می‌کند که موجب می‌شود ارتباطات بیشتر شود و از نزدیک باهم آشنا شوند و همین‌طور آثار مورد دآوری و قضاوت افراد حرفه‌ای در این نمایشگاه قرار می‌گیرد. ضمن تشکر از همه همکارانم در دبیرخانه مرکزی فجر، برای همه شما آرزوی سعادت دارم. گفتنی است لوایح هنرمندان طی مراسمی در دفتر مدیرکل به آنها تقدیم شده است ♦

در روز اختتامیه به پایان می‌رسد و اندکی خوشحال از کسب رتبه و جایزه و جمع کثیری هم ناراحت و منتقد به نحوه داوری و اعلام نتایج.

لذا آنچه در دوره پانزدهم جدی‌تر دیده شد و امیدوارکننده‌تر عمل کرد، بخش تجسم هنر ویژه استان‌ها بود که راهبری آن به مدیران هنری منتخب هر استان سپرده شد.

این اقدام خجسته می‌تواند منشأ حرکت و پویایی بیشتر باشد و در ادامه هم نتایج و برکاتی ارزشمندتر در استان‌ها به همراه داشته باشد؛ که برای نتیجه‌بخشی بهتر و کامل‌تر نکاتی در قالب پیشنهاد ارائه می‌شود:

- اجرای سیاست توسعه عدالت هنری خاص در ایام جشنواره نباشد و مستمر و پیوسته باشد.

- در ارزیابی پایانی تعداد بیشتری از مدیران هنری تقدیر شوند و از هر استان هنرمندی هم به عنوان چهره سال تجسم هنر معرفی شود.

- در برنامه‌های کلان هنرهای تجسمی مثل اعزام‌های فصلی به خارج از کشور یا سفر مطالعاتی سهم ویژه و عادلانه به هنرمندان توانمند شهرستان‌ها اختصاص یابد.

- در ارزیابی درجه هنری تسریع شود و امتیازی ویژه برای هنرمندان فعال در جشنواره‌های تجسمی فجر و تجسم هنر لحاظ شود.

- به بسترهای موجود در هر استان (نظیر اقلیم خاص، فرهنگ و رسوم ویژه، هویت فرهنگی و پیشینه مفاخر و مشاهیر و...) توجه بیشتری شود تا بتوانند بخشی از برنامه‌های تجسمی کشور را میزبانی کنند.

- در برنامه‌ریزی و تشکیل شورای سیاست‌گذاری و داوران جشنواره‌های بعدی از مدیران هنری موفق و هنرمندان تاثیرگذار استان‌ها نیز استفاده شود و صرفاً از هنرمندان و استادان مقیم پایتخت نباشد.

در پایان امیدوارم جشنواره هنرهای تجسمی فجر در دوره شانزدهم به صورت بین‌المللی و با تغییرات اساسی پرفروغ‌ترین دوره خود را آغاز کند و نشان دهد که اینجا هم چلچراغی روشن است. ♦

چراغی پرفروغ‌تر

♦ علی شعبانی ♦
مدیر هنری بخش تجسم هنر استان مرکزی

در حالی جشنواره هنرهای تجسمی فجر پانزدهمین دوره خود را تجربه می‌کند که جشنواره بین‌المللی فیلم فجر وارد چهل‌ویکمین سال خود شده و در این هیاهوی فیلم و سینما جشنواره هنرهای تجسمی با سکوتی معنادار فریاد می‌زند که در حوزه هنرهای تجسمی هم، چراغی روشن است؛ چراغی پرفروغ‌تر و درخشان‌تر از ۱۴ دوره قبل.

چراکه دوره پانزدهم هم تجربه و اندوخته سال‌های قبل خود را به همراه دارد و هم با تلاشی جدی‌تر و گسترده‌تر و البته اندک تغییراتی، قدم در مسیری طولانی و پرفراز و نشیب گذاشته است. مسیری که به گفته مسئولان هدف آن توسعه عدالت فرهنگی هنری است و بر پیشبرد این سیاست عدالت فرهنگی مصمم است و حرکت در این مسیر را سرلوحه کار خود قرار داده است.

به همین منظور ستاد ویژه‌ای تشکیل شده است که به شناسایی افراد و هنرمندان فعال عرصه هنرهای تجسمی در سطح استان‌ها به‌ویژه در شهرستان‌ها بپردازد. در این میان، آنچه می‌تواند برای هنرمندان فعال در شهرستان‌ها و مناطق کم‌برخورد، امیدوارکننده باشد، استمرار، اجرا و اصرار بر این سیاست عدالت فرهنگی هنری است، وگرنه هر جشنواره‌ای با هر کمیتی در آمار و ارقام و هر کیفیتی در آثار و به هر شکل